

I. 60-1. 207

15 NOV. 1952

✓ h.

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 164708.

D I E N S T G E H E I M
W E E K O V E R Z I C H T
No. 44/1952.

Verzonden aan:
Zie verzendlijst 113722.

Verzonden op: 14 November 1952

G R O E P 1 - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Bijzonderheden
Harlingen	7/10	26/?	--	W.F.H. van 't Schip	Openb. vergade- ring
Zaandam	10/10	130/130	rustig	W. Hartog	Openb. film- avond
Zaandam	12/10	80/80	rustig	G. Schoen	Openb. film- avond
's-Graven- hage	15/10	4/44	--	De Wit?	Boekbespre- king, belegd door de uitge- verij "Pegasus"
Zaandam	16/10	100/100	rustig	Langendijk	Openb. film- avond
Nieuwe Niedorp	17/10	22/?	rustig	J. A. Oord	Openb. film- avond
Zaandam	17/10	100/100	rustig	G. Maas	Openb. film- avond
Anna Paulowna	18/10	40/200	rustig	T. v. d. Laan	Openb. film- avond
Utrecht	19/10	325/325	rustig	v. Loveren?	Openb. film- avond

D I E N S T G E H E I M

W.O. 44/1952, blz. 2.

Zaandam	19/10	100/100	rustig	W.Mans	Openb. filmavond
Hilversum	20/10	150 a 200/ 400	--	G.v.Breukelen	Openb. filmavond
Drieborg Gem.Beerta	22/10	45/?	--	T.H.Nap	Openb. filmavond
Beverwijk	23/10	510/550	rustig	--	Openb. filmavond
Blijham	23/10	--	--	--	Openb. filmavond, wegens geringe belangst. niet doorgegaan.
Wageningen	23/10	170/200	rustig	C.A.Schouten- Escher	Openb. filmavond
Doetinchem	24/10	70/200	rustig	A.v.Rooy	Openb. filmavond
Zaandam	26/10	200/416	rustig, langdurig applaus	M.Bakker	Openb. filmavond
Appingedam	28/10	35/?	--	--	Openb. filmavond
Velsen	28/10	125/450	aand.	--	Openb. filmavond

COLLECTIEF OVERZICHT.

De bijeenkomst te 's-Gravenhage was belegd voor de bespreking van het boek "De ridder der hoop" van de Braziliaanse auteur Jorge Armado. Later op de avond verschenen enige leden van het muziekgezelschap "De Jonge Garde", die, gezien de geringe belangstelling, hun muziekinstrumenten lieten voor wat zij waren en zich onder het gehoor mengden.

De filmavonden te Appingedam en te Drieborg waren gewijd aan de propaganda voor de vereniging "Nederland - U.S.S.R.". Ver-
toond werden de Russische films "De twee strijders", "De dorpsarts"
en

D I E N S T G E H E I M

W.O. 44/1952, blz. 3.

en "De ridder van de gouden ster". De opbrengst van de gehouden collectes diende ter bestrijding van de gemaakte kosten.

Op vrijwel alle bijeenkomsten werden protest-moties inzake de gratieverlening aan Lages aangenomen. Te Anna Paulowna werd echter, over het door de spreker daartoe ingediende voorstel, geen besluit genomen.

De leuzen "Voor arbeid, recht en vrede" en "Handel met het Oosten is werk voor het Westen" werden resp. te Utrecht en Zaandam opgemerkt.

Voor de filmavond te Wageningen waren aan de artsen en verloskundigen in die gemeente speciale uitnodigingen verzonden.

De belangstelling was in het algemeen groter dan de laatste weken; de stemming rustig.

De sprekers, met de vertoonde Russische film als aanknopingspunt, beschreven de Sovjet Unie als een "arbeiders-paradijs". De film, aldus betoogde men, bracht het werkelijke leven in het vredelievende Rusland, waar de totale krachtinspanning op de vrede is gericht. Hieruit kon men de tegenstellingen zien tot het leven in de kapitalistische landen, waar de bevolking gebukt ging onder de last van de oorlogsinspanning. De Russische arbeider ontving gratis geneeskundige behandeling en medicijnen. Hier in Nederland stond in Leersum een ziekenhuis leeg, dat wegens gebrek aan geld niet in gebruik kon worden genomen, maar men besteedde wel enige slordige miljoenen voor de aanschaffing van straaljagers.

In de toekomst zou door het vijfjaren plan een 6-urige werkdag in de Sovjet Unie bewerkstelligd worden en na verloop van tijd zelfs een 5-urige. De daardoor vrijgekomen tijd kon dan besteed worden aan studie en culturele verheffing.

Marcus BAKKER betoogde, dat hij ervan overtuigd was, dat het hier ook zo goed kon worden. Men ging hier evenwel juist de andere richting uit. De communist in Nederland werd volgens hem als ambtenaar geweerd. Het was wenselijk, dat er juist meer "van onze mensen" bij overheidsinstanties werkten. Dat zou ons land ten goede komen.

De behandeling van de "grote vredesstrijder" Piet van Starveren vergeleek men met die van de oorlogsmisdadiger W.Lages.

Wessel HARTOG noemde de gratieverlening aan laatstgenoemde een der grote schandalen van de P.v.d.A.-minister Donker. Alom in den lande moesten protesten tegen deze gratieverlening klinken. Hij wekte de aanwezigen op, om -door middel van kleine stakingen in de bedrijven - de protesten kracht bij te zetten.

Op de openbare vergadering te Harlingen werd door van 't SCHIP het werkloosheidsprobleem behandeld. Hij merkte hierbij op, dat - ondanks de belofte van de nieuw gevormde regering - de werkloosheid nog steeds toenam en in de komende wintermaanden nog grotere vormen zou aannemen. Het op de begroting uitgetrokken bedrag van 44 miljoen gulden ter bestrijding van dit euvel was

slechts

D I E N S T G E H E I M

W.O. 44/1952, blz. 4.

slechts een druppel op de gloeiende plaat.

Daar er genoeg werkgelegenheid was, behoefde in Nederland geen werkloosheid te heersen. Spreker noemde ondermeer de woningbouw, de uitvoering van openbare werken en het aanknopen van handelsbetrekkingen met de S.U. en de Oost-Europese landen. De financiering van deze werkverruiming moest geschieden ten laste van de oorlogsbegroting, waardoor bovendien nog de kans op een derde wereldoorlog zou verminderen.

G R O E P 2 - ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND

Den Haag 26/10 500/500 enth. M.J.Haks Openb. feestavond met film.

De bijeenkomst, welke georganiseerd was door de A.N.J.V.-afdeling Laak- en Zuiderparkkwartier te Den Haag, werd druk bezocht. Er moesten stoelen worden bijgeplaatst.

Voor de pauze sprak het hoofdbestuurslid M.J.HAKS over het belang van het "Vredescongres der Volkeren". Hij memoreerde voorts de gratieverlening aan Lages en besloot met de opmerking: "Ook de jeugd van Nederland zal niet rusten, voordat de garantie is afgedwongen, dat Lages nooit zal vrij komen".

Ter vergadering werd Carla de LANGE gehuldigd. HAKS noemde haar een "harde en trouwe werkster voor het A.N.J.V.". Na de huldiging werd het strijdlied gezongen; enige personen controleerden of allen meezongen.

Na de pauze werd de film "Alexander Matrossov" vertoond. De bijeenkomst werd besloten met een bal. Het podium was versierd met een nationale en een rode vlag; in de zaal hingen spandoeken met o.m. de leuzen:

"Piet van Staveren moet vrij",
 "Geen gratie voor de beul Lages",
 "Wordt lid van het A.N.J.V."

Een A.N.J.V.-showband verleende muzikale medewerking.

VREDESBEWEGING.

Laansmeer	23/10	150/---	rustig	Ds. W.S.H.v. Dalen
Leiden	24/10	150/---	rustig	Ds. W.S.H.v. Dalen

D I E N S T G E H E I M

.W.O. 44/1952, blz. 5.

Zaandag 27/10 300/450 geanimeerd Ds. W.S.H.v.Dalen

Ds. van DALEN betoogde o.m., dat de strijd voor de vrede niets met godsdienst en politiek te maken had. Geen middel mocht onbeproofd blijven om een eventuele derde wereldoorlog met alle verschrikkelijke gevolgen van dien te voorkomen.

Tijdens het op 12 December a.s. te Wenen beginnende "Congres der Volkeren voor de Vrede" zou ernstig getracht worden een weg te vinden om Oost en West tot elkaar te brengen. De Amerikaanse regering, die op een oorlog aan zou sturen, zou tenslotte voor de vredeskrachten moeten zwichten. Op zijn reis naar de Sovjet Unie had spreker niets gemerkt van het bekende "IJzeren Gordijn". Bij terugkeer in Nederland werd echter naar zijn zeggen zijn gehele bagage nauwkeurig onderzocht.

Sprekende over het Duitse vraagstuk, merkte Ds. van DALEN op, dat de oorlogsmisdadigers in West-Duitsland door Amerika voorzien worden van wapens. Zij hadden tot taak bepaalde personen, die tegen de huidige gang van zaken durfden protesteren, te vermoorden. Leger- en vlootmanoeuvres werden steeds opnieuw in de onmiddellijke nabijheid van de grenzen van de Sovjet Unie in Oost-Duitsland gehouden. De Amerikanen hadden een enorm bedrag beschikbaar gesteld voor de opleiding van spionnen. Dit alles moest op den duur wel tot een oorlog leiden. De vredesstrijders in West-Duitsland zouden zich echter niet zonder meer in een nieuwe oorlog laten drijven.

Als zaalversiering werden vlaggen van diverse landen en afbeeldingen van Prof. CURIE, voorzitter van de Wereldvredeeraad, de deken van Canterbury en Ds. van DALEN gebruikt. Leuzen :
 "Helpt mede het wantrouwen tussen de volkeren op te heffen"
 "De grote Vijf bijeen"
 "Verbod van de atoombom".
 / Joliot.

G R O E P 3 -- VERENIGING NEDERLAND - U.S.S.R.

Rotterdam	16/10	30/--	--	I.D.E.J.Kramer	Lezing
Ten Boer	21/10	22/80	rustig	H.v.d.Mölen	Russ.film De Ridder v.d.Gouden Ster.

Heiligenlee 24/10 niet doorgestaan wegens gebrek aan belangstelling.

 6
Kramer

D I E N S T G E H E I M

W.O. 44/1952, blz. 6.

Kramer hield een beschouwing over sport en sportprestaties in Rusland. Dank zij de goede opleiding kunnen de prestaties tot de hoogste graad opgevoerd worden.

In Rusland voorziet elke tak van industrie haar eigen sportmensen van de benodigde sportkleding. Daarentegen kost in ons land de sportbeoefening veel geld en wordt zij in Engeland uitsluitend als beroep beoefend.

Om Nederlandse sportmensen naar de Olympische Spelen te Helsinki te sturen moest volgens spreker "gebedeld" worden. De S.U. verleende echter staatssubsidies. Dat te Helsinki door de Russen niet meer gouden, zilveren en bronzen medailles waren gewonnen, schreef spreker toe aan het feit dat zij nog onvoldoende ervaring hadden op het gebied van internationale ontmoetingen.

De vergadering te Ten Boer werd belegd in samenwerking met de plaatselijke afdeling van de Bond van Land- en Zuivelarbeiders.

Van der MOLEN, secretaris van de B.L.Z. aldaar, betoogde, dat de vereniging "Nederland-U.S.S.R" zich ten doel stelt, de banden tussen de volkeren te verstevigen, ongeacht verschil in politieke opvattingen.

G R O E P 4-A - EENHEIDSVAKCENTRALE

Lochem	6/10	35/--	--	J.Hesterman J.J.Marjot- van Don	Openb. vergade- ring E.V.C. afd. Lochem
Amsterdam	19/10	800/800	geani- meerd rustig	Sudirdjo E.Sip J.F.Reuter	Solidariteits bijeenkomst EVC-SOBSI
Haarlem	22/10	36/300	matig enth.	W.F.Schaefer J.J.Marjot- van Don	Openb. vergade- ring EVC afd. Haarlem
Gouda	24/10	65/400	rustig	B.Blokzijl	Openb. vergade- ring EVC afd. Gouda.

Te Lochem gaven J.J.MARJOT - VAN DON en J.HESTERTMAN hun reisindrukken weer over hun bezoek aan Rusland. Het door mevrouw Marjot-van Don besprokene kwam op het volgende neer:

In de tijd, dat wij in Rusland waren, kregen wij alles te

zien

D I E N S T G E H E I M

W.O. 44/1952, blz. 7.

zien waarom wij vroegen. Geen spoor van angst, onderdrukking of barbarisme is in Rusland aanwezig. Voor 1917 erg achterlijk zijnde, bracht de October-revolutie van dat jaar de grote ommekeer. De vrouw kreeg toen gelijke rechten als de man, getuige het feit, dat er onder de 1360 afgevaardigden van de Hoge Sovjet 268 vrouwen zijn. Vele vrouwen bekleden thans hoge functies bij het onderwijs, in het politie-apparaat en bij diverse gemeentediensten. Schoolgeld behoeft nimmer te worden betaald. De Staat neemt de gehele schoolopleiding voor haar rekening. Een kind, dat dan ook een bepaalde aanleg heeft, kan op staatskosten iedere studie voltooien. Dit geldt voor alle soorten studie, waaronder handenarbeid. In zogenaamde pionierskampen wordt speciaal gelet op de bijzondere aanleg, die een kind heeft. Die aanleg wordt altijd in goede banen geleid. Doordat een vrouw in Rusland in alle takken van dienst werkzaam kan zijn, geeft dit haar het gevoel onafhankelijker te zijn; in het huwelijk voelt zij zich hechter tot de man aangetrokken in tegenstelling tot het huwelijk in Nederland, waar een vrouw de man ziet als middel om onder de pannen te zijn. Wat het loon in Rusland betreft, kan een gezin normaliter reeds van het loon van de man rondkomen. Wat de vrouw bijverdient is meegenomen en kan besteed worden om luxe artikelen te kopen. Een arbeider op een kogellagerfabriek verdient gemiddeld 1200 roebel, waarvan 4% bestemd is voor woninghuur, 1% voor lidmaatschap van de vakbeweging, terwijl de rest door het gezin kan worden verteerd. In 5 jaar tijd had een dier arbeiders, die ik sprak dan ook genoeg geld overgespaard om een eigen huis te kopen.

Een pastoor vertelde mij, dat hij in Rusland nog nimmer belemmerd is geworden in het lezen van de mis. Altijd wordt hij in de gelegenheid gesteld aan de jongeren onderwijs te geven en naar ziekenhuizen te gaan om zijn parochianen op te zoeken. Ik sta - zo vertelde die pastoor - onder de aartsbisschop van Riga en dus onder de Paus van Rome. Wij hebben hier zelfs enige semenaries. Te Moskou zijn er 100 Grieks-Orthodoxe kerken. Een deken zei, dat na de revolutie iedereen vrij was om het zuivere Evangelie te verkondigen.

J. HESTERMAN, die Rusland in 1951 bezocht, begon te vertellen over zijn bezoek aan een draaibankenfabriek. De arbeiders in die fabriek werken 48 uur in de week, terwijl zij op 55-jarige leeftijd pensioen krijgen ten bedrage van 50% van hun laatstelijk verdiende loon. Als de arbeiders met voorstellen tot productieverbetering komen, ontvangen zij een premie van 50 000 tot 200 000 roebel. Deze premie is de zogenaamde Stalinprijs. Over de Russische staatsbegroting zei hij, dat in 1951 40% was uitgetrokken voor verbetering van de sociale voorzieningen. Diverse grote waterwerken werden reeds uitgevoerd, grote waterkrachtstations worden gebouwd. De kosten hieraan verbonden, komen ten laste van die 40%. Wel een duidelijk bewijs dus, dat in Rusland inderdaad naar vrede en welvaart wordt gestreefd. Prikkelraad en strafkampen ben ik in Rusland niet tegengekomen, aldus Hesterman.

Op deze vergadering werden vele vragen gesteld, die door beide sprekers werden beantwoord.

E. Sip

D I E N S T G E H E I M

W.O. 44/1952, blz. 8.

E.SIP roerde op de te Amsterdam gehouden bijeenkomst nog even het geval Piet van Staveren aan, waarbij hij de nadruk legde op het aandeel, dat van Staveren in de Indonesische vrijheidsstrijd heeft gehad. SUDIRDJO beperkte zijn toespraak tot het uiteenzetten van het doel van de SOBSI, namelijk de strijd tegen het Amerikaanse en Nederlandse imperialisme in Indonesië. Voorts roemde hij de steun, die hierbij van de E.V.C. werd verkregen en bedankte voor de solidariteit door de E.V.C. betoond bij de kortgeleden plaats gehad hebbende staking van Indonesische schepelingen in dienst van de Rotterdamse Lloyd, J.F. REUTER tenslotte wees met de overbekende frasen op de prachtige samenwerking tussen E.V.C. en SOBSI. Hij legde er de nadruk op, dat de strijd nog lang niet afgelopen is, in Indonesië niet en in Nederland niet. Reuter eindigde met het overbrengen van de kameraadschappelijke strijdgroeten aan de Indonesische werkers.

W.F.SCHAEFER, te Haarlem sprekende over zijn bezoek aan Rusland, weidde tot in de kleinste bijzonderheden uit over de bouwwerken in de Sovjet Unie. Via een hekeling van de voorlichting over de Sovjet Unie in de Nederlandse Pers, besloot hij met de mededeling, dat in de U.S.S.R. het ware socialisme wordt beleefd. Mevrouw Marjot-van Don trad in velerlei opzicht in herhaling van het door haar voorganger besprokene. Wat uitvoeriger belichtte zij de positie van de werkende vrouw en de vrijheid van godsdienst. Zij had in Rusland geen dictatuur ontmoet, doch overal vrije gelukkige mensen, die hard werken voor een nog gelukkiger toekomst.

Te Gouda sprak BLOKZIJL over de betekenis van de wachtgeld- en werkloosheidsverzekering. Loonstop en prijsstijgingen noemde hij de hoofdoorzaken van de grote werkloosheid. Doordat men niet meer verbruiksgoederen kan kopen, verslapt de verkoop van de middenstander en daarmee automatisch de productie, waardoor arbeiders ontslagen worden. Ook het exportbeleid van de Regering moest het omtgelden. Amerika regelt de hele in- en verkoop om de volksdemocratische landen, Rusland en China lam te leggen. Als wij nu met deze landen handel kunnen drijven, zullen wij meer afzetgebied hebben, als gevolg waarvan meer werk en minder werklozen. Na de pauze behandelde spreker de eenheid van actie als beslissende kracht. Alle arbeiders moeten zich aaneensluiten en de straten bevolken. Zij moeten hun ellende aan de wereld tonen. Zij moeten doorvechten tegen het Binnenhof en tegen alles wat hen onderdrukt. Er moeten comité's komen, die het opnemen voor iedere werkloze, ongeacht of hij al dan niet georganiseerd is.

G R O E P 4-B - ONAFHANKELIJK VERBOND VAN BEDRIJFSORGANISATIES.

Wieringen 27/10 40/60

--- C.Oosterwijk
A.van den Berg

Openb. protest-
vergadering OVB
afd.Wieringen
C.Oosterwijk

D I E N S T G E H E I M

W.O.44/1952, blz. 9.

C.OOSTERWIJK behandelde de werkloosheidswet en de dreigende loonsverlaging in de D.U.W. en Wieringermeer. Hij verlangde een uitkering van 100% over het werkelijk verdiende loon. Voorts moet de werkloosheidsverzekering premievrij zijn. Dat men van een uitkering wordt uitgesloten, indien men door eigen schuld zonder werk komt, wenst hij te laten vervallen. De uitkering krachtens de noodwet Drees noemde hij een verschuiving van uitbetalingen van Sociale Zorg naar deze ouderdomsverzekering. De misstanden ten aanzien van de uitvoering van de werkloosheidswet weet hij aan de Uniebonden. A. van den BERG besprak de internationale toestand. Ondanks de verwording der vakbonden, de Uniebonden en de E.V.C., had hij zijn geloof in de klassestrijd nog niet verloren. Als lichtpunten zag hij het ontwaken van de gekleurde bevolking in Azië en Afrika. Hij vond het vreselijk, dat de gewezen 2e voorzitter van het N.V.V. bij het aanvaarden van het Ministerschap zou hebben gezegd: Ik moet mij thans omschakelen van het dienen van de arbeidersbelangen naar het dienen van algemene belangen.

G R O E P 4-C - DIVERSEN

Rotterdam 12/10 375/490 -- H.M.van de Polder Openb.film-
oochtend
R'dams Werk-
lozen Co-
mité "Werk
en Brood"

Te Rotterdam hield H.M. van de POLDER een propagandistisch betoog over het doel en streven van het Rotterdams werklozencomité. Na de pauze werd de film "De Jonge Garde" vertoond.

P E R S O N A L I A.

↳ Bakker (blz.2)
Marcus.

↳ Berg (blz.8)
Anton van den.